

סדר ינת ישראל
הכנסת

פרוטוקול מס' 10
מישיבת ועדת הכספים

כיום ב', כ"ו תשרי תשי"ז - 1.10.56 בשעה 9.30

ג ו כ ח י מ :

חברי הוועדה:

- י. גורי - יו"ר
- ש. דיין
- מ. חזני
- ח. לגדאן
- ז. סוזאייב
- י. ספיר
- ג. שוקן

סוזמנים:

- מר מ. בדר - המנהל הכללי של מ.ש. הפתוח
- מר עקביה - סגן המנהל הכללי
- ד"ר כץ - ב"כ חברת החשמל
- מר בן-דרור - מטעם משרד האוצר
- מר ספיבק
- מר בזק - מזכיר הוועדה.

סדר-היום:

- שינויים בתקציב 1956/57
- הוצאות שרי הממשלה
- דיון לקראת העלאת תעריפי החשמל

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

הסעיף הראשון העומד על סדר יומה של הוועדה הוא: שינויים בתקציבי המשרדים לשנת 1956/57. אני קורא את הרשימה המובנת לפני.

שינויים בתקציב משרד הנריאות מס' 07/47 מיום 16.7.56

ח. לנגרן:

לשם מה החזיקו בכלל במכונית במרכז למניעת מחלות דיאה?

מר בן-דרור:

במרכז למניעת מחלות דיאה יש מספר מכוניות. המרכז סוכן לוותר על מכונית אחת. ברור כי אין הוא יכול לוותר על כל המכוניות העומדות לרשותו כי עיקר העבודה נעשית בשטח - ביישובים - ולא במרכז עצמו.

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד הנריאות מס' 07/46 מיום 16.7.56

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד הבריאות מס' 07/51 מיום 24.7.56
=====

היו"ר י. גורני: האם זה חופף את ענין המענק?

מר בן-דרור:
רק חלק מהמענק הולך לכתי חולים כדמי אישפוז. עד כה שילם המוסד לביטוח לאומי 33 ל"י, סכום שמיסה את הוצאות בית-החולים, ו-17,5 ל"י מהמענק נשאר ליולדת. עכשיו העלה המוסד לביטוח לאומי את התשלום אך גם העלמה זו אינה סכסה את ההוצאות, ועל כן בא הסעיף הזה.

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הבריאות מס' 07/62 מיום 9.8.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הבריאות מס' 07/71 מיום 2.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הדתות מס' 08/53 מיום 24.7.56
=====

ח. לנדאו: מה פירוש עידוד יצוא במקרה זה? כיצד מעודדים ואת מי מעודדים?

מר בן-דרור:
מתפקידן של משרד הדתות לתת אישור לטהרת קדושתם של התשמישים. רק לאחר שניתן אישור כזה יכולים הייצואנים לייצא.

היו"ר י. גורני: מה היקף הייצוא?

מר בן-דרור:
איני יכול להשיב על כך ברגע זה כי אין בידי המספרים אולם הערך המוסף הוא גבוה.

ח. לנדאו:
אני מציע שפעולה זו תיעשה ישירות וללא תיווכו של משרד הדתות.

היו"ר י. גורני:
משרד הדתות הוא מחותן חשוב ואין אנו יכולים להוציאו מן המעגל מבלי שנשמע באודים מוסמכים.

מר בן-דרור:
משרד הדתות הוא שצריך לתת תעודת הכשר כי הוא הסהימן. אני תומך בענין זה במבקר המדינה שהעיר על כך.

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד החינוך והתרבות מס' 10/48 מיום 16.7.56
=====

ח. לנדאו:
שאלה כללית לי שאינה קשורה דווקא בענין זה. הייתי רוצה לדעת אם יש הכרח להוציא את הסכומים שנותרו ולהעבירם לסעיפים אחרים?

מר בן-דרור:
עד כה המדובר היה רק ב"הכנסה מיועדת".

שינויים בתקציב משרד החינוך והתרבות מס' 10/49 מיום 19.7.56
=====

הצעת השינויים - נמסלה.

שינויים בתקציב משרד החינוך והתרבות מס' 10/57 מיום 1.8.56
=====

שעה שאשרנו התקציב ביקשנו שימצאו לנו רשימת חלוקת ההענקות לסדע, תרבות ואמנות.

היו"ר י. גורי:

לפני הרשימה בלא החלוקה הכספית.

מר בן-דור:

כן איני מבין את ההקטנה להנחלת הלשון ולאולפנים. האם כבר הגענו לנקודת רוויה?

היו"ר י. גורי:

אני רוצה לעמוד על כל בעיית ההקטנות. בסוף שנת הכספים 1955/56 נשארו במשרד החינוך והתרבות עודפים בסעיפים שונים בסכום של 130 אלף ל"י. משרד החינוך פנה בבקשה להעביר העודפים שנשארו בסעיפים מסויימים לשימוש בסעיפים אחרים. היות והדיונים בין משרד האוצר לבין משרד החינוך והתרבות לא נסתיימו לפני סוף יוני החלטנו לאשר את העודפים בסעיפים בהם הם נותרו אוטומטית אך לא להעבירם לשימוש בסעיפים אחרים, ואפשרנו למשרד החינוך לפנות בבקשה אל ועדת הכספים להעביר את הסכומים מפרט אחד לפרט אחר. ההקטנה איפוא אינה הקטנה אלא אי-תוספת באותם סעיפים שנותרו בהם סכומים מסויימים. כל הסעיפים שקיימת בהם כאילו הקטנה לא הוקטנו כלל.

מר בן-דור:

רבות דובר בכנסת על ענין הזנת הילדים ומפעל החלב. כפי שהבינותי הסכום שהוקצב

ח. לנדאן:

לא הספיק.

אבל עוכרה היא כי נותרו סכומים.

מר בן-דור:

לסעיף סדע, ספרות ואמנות. אני מבין כי ניתנה הקצבה מיוחדת ל"קאמרי" לרגלי הפסטיבל, האם עולה על ידי כך סכום ההקצבה הניתן ל"קאמרי" מזה הניתן ל"הבימה"?

ש. דיין:

גם "הבימה" קיבלה בשנה שעברה סכום מסויים לצורך הנסיעה.

מר בן-דור:

איני מדבר על השנה הקודמת אלא על שנה זו.

ש. דיין:

ההקצבה הניתנת ל"הבימה" עולה בדרך כלל על זו הניתנת ל"קאמרי".

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להפנות את תשומת לב חברי הוועדה לענין אחד: סכום ההקטנות סגיע ל-131 אלף ל"י. מזה 116 אלף ל"י מיועדות לבדק בית בגני ילדים ובבתי ספר יסודיים ביישובי העולים. החלק הנרי של הסכום הועבר איפוא לצורך בווער ביותר.

גם מבקר המדינה עמד בדו"ח מס' 6 על ההזנחה הרבה במצב הדיוור של בתי הספר

מר בן-דור:

וגני הילדים ביישובי העולים.

הדברים אינם מתקבלים על דעתי. נדמה לי שאין הם אלא פירושים. אני רוצה שיו"ר

ש. דיין:

ועדת הכספים יפנה למשרד החינוך והתרבות בשאלה: אם לא נגרע דבר מהמנה הרגילה הניתנת לילדי בתי הספר בעקבות הפחתה זו?

הינ"ר י. גורי:

אולי ננסח את ההצעה אחרת: אישור הועדה
סותנה בכך שלא תיפגע מנת המינימום שמקבלים

ילדי נתי הספר בבית הספר.

אני מסכים לכך.

ש. דיין:

נקודה שניה - הנחלת הליון והשכלה לעם.
הסדובר בבמות האובייקטיביות היחידות של המדינה בניגוד לבמות מפלגתיות,
ואל לנו לדבר על הקטנה.

הוא הדין סיורים עממיים והכנוסים האזוריים
בהם נפגשים ותיקים וחדשים גם יחד.

הינ"ר י. גורי:

בחודש יוני 1957 כשיבוא אלינו מר בן-דרור
ויבקש אישור העברת עודפים ירושם בזכרונו
כי וועדת הכספים תהא רגישה לענין זה במיוחד, כי חברי הועדה שיבוקשו
לאשר הסכום שנתר באותם הסעיפים לאותם הסעיפים ישאלו בודאי: לשם מה
ולמה אתם מבקשים להשאיר עודפים לאותה מטרה?

מר בן-דרור:

אם זכרוני אינו מטעה אותי הודעתי בשעתו
בוועדת הכספים כי בשלב זה אנו מבקשים להשאיר
העודפים בסעיפים בהם הם נותרו וכי בלב אחר נבוא לבקש את העברתם.
אני רוצה לציין כי הסכומים שנשארו לאחר ההקטנות הם אותם הסכומים המופיעים
בתקציב המקורי.

ח. לגראון:

איני נכנס עכשיו למהותה של מנהל ההסברה. יש
לנו דעה ברורה על כך. שר החינוך גם אשר
נכוונתה באמרו שאין זו במה של הצבור אלא של הממשלה, דבר שאין לו תקדים
בעולם אלא במדינות סוטאליטריות. שר החינוך התעלם מן העובדה כי משלם
המסים גם שהקואליציה וגם שהאופוזיציה הוא הנושא בהוצאות המינהל. אולם
לא על כך אני רוצה לעמוד עכשיו. מנהל ההסברה מפרסם בעתונים שונים
סודעות שונות. רק עתון אחד ויחיד מוחרם על-ידו, והוא: עתון חרות.
מה הסיבה? למה בשטח זה תהיה אפליה כה ברורה ובלתי מובנת? הייתי
מבקש להעביר את הדבר לידיעת שר החינוך.

אני רוצה לראות זאת כשאילתה.

הינ"ר י. גורי:

אסכים גם לכך.

ח. לגראון:

בתנאי שלא ייפגע ענין הזנת הילדים ומפעל
החלב בבתי"ס - מתטבלת הצעת השינויים.

שינויים בתקציב משרד החינוך והתרבות מס' 10/67 מיום 20.8.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה

שינויים בתקציב משרד החקלאות מס' 01/45 מיום 11.7.56
=====

הינ"ר י. גורי:

הענין אומר דרשני ויש צורך בהסבר נוסף.

מר בן-דרור:

השאלה היא לא הקיטוץ אלא ההוצאה.
ברור כי לצורך הכשרת קרקע אפשר להוציא
סכומים גדולים מאלה שישנם, אולם משרד החקלאות מעדיף לאפשר הכשרת
1200 דונם למטעים עבור חברת מטעי האומה ועבור השיתפות הממשלה בחברות
לעיבוד פלחה בנגב הדרומי. זה יוצא ארבעים ל"י לדונם בערך לצורך הכשרה.

א.מ.

ש. דיין:

איני מבין את הדבר. אם כבר הוקצב סכום מסויים למשקים מדוע מקטינים אותו - זוהי שאלה אחת, ושאלתי השניה מופנית לענין זה הקרוי מטעי האומה. לנו - החקלאים - לא ברור בכלל לשם מה קיים מוסד כזה. לדעתנו יש לחסלו ולמסור המטעים בידי המשקים עצמם. וכאן רואה אני שוב נטיה לבסס את המוסד המיותר הזה. התושבים המקומיים אינם זקוקים למתווכים. אין צורך במוסד פקידותי.

ח. לנדאן:

אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת דיין. אני מבקש לדחות את האישור עד לקבלת

המבררים נוספים בענין זה.

הי"ר י. גורי:

אנו מעבדים איפוא את אישור השינויים בענין זה, ונדון בכך מחדש לכשקבל המבררים

נוספים.

שינויים בתקציב משרד החקלאות - פתוח
=====

הי"ר י. גורי:

אני מציע לדחות גם מתן האישור הזה.

שינויים בתקציב משרד המסחר והתעשייה סס' 13/66 מיום 20.8.56
=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד המסחר והתעשייה סס' 15-20/59 מיום 31.7.56
=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד המסחר והתעשייה סס' 20/61 מיום 29.8.56
=====

הי"ר י. גורי:

המדובר פה בסכום גדול. מצוקת האשראי היתה ידועה שעה שישבנו על התקציב ואין זה דבר חדש. הבעיה: מה עדיף, אם ביסוס התעשייה הקיימת או הקמת מפעלים חדשים גם היא אינה בעיה חדשה. מדוע הובא הדבר רק עתה? כדאי שישמע באורים נוספים בענין זה.

ז. סוזאניב:

אני מצטרף להצעתך. בניח שמצב המחסור באשראי החמיר במידה כזאת שלא היה ידוע קודם לכן למשרד המסחר והתעשייה, אולם השאלה היא אם המדובר בתכניות קיימות שנמצאות בשלב של ביצוע או שהתכניות להקמת תעשיות חדשות היו אופטימיות מדי והמשקיעים לא הופיעו? הייתי רוצה לדעת אם יוזמים לא הופיעו? אם התכניות היו אופטימיות מדי? אם קרה משהו חדש שלא ראוהו מראש בהתרחבות מפעלים חדשים ועוד?

כן הייתי מבקש לקבל פירוט של התעשיות בהן המדובר כדי שאדע למי ניתן הסכום המיוחד ובאילו אזורים?

ש. דיין:

המחסור באשראי אינו מצעיות התעשייה בלבד. גם המשק החקלאי מן הטובלים העיקריים. אני שואל: האם על ידי הקטנת תעשיית האריגים במיליון ל"י לא ייזרקו פועלים לאבטלה?

מר בן-דרנר:

לא. המדובר במפעלים שעדיין אינם קיימים.

הי"ר י. גורי:

נדחה את האישור בענין זה עד לקבלת המבררים נוספים.

שינויים בתקציב משרד הטעוד מס' 17/50 מיום 12.7.56
=====

היו"ר י. גוריי: אני יודע כי נחלת-יהודה זה יישוב.

מר בן-דרור: הכוונה למעברת נחלת-יהודה.

ח. לנדאן: אני מציע חיקון סגנוני כי אחרת יתקבל הרושם שמפטרם עובדים.

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הטעוד מס' 17/65 מיום 15.8.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הטעוד מס' 17/72 מיום 2.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד העבודה מס' 18/44 מיום 11.7.56
=====

ח. לנדאן: למי ניתן הכסף?

מר בן-דרור: משרד העבודה מקיים שירות תחבורה במעברות. הכוונה למכונות מסלוליות.

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד העבודה מס' 18/73 מיום 2.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד העבודה מס' 90/63 מיום 12.8.56
=====

י. סנזאייב: הגשר על הירקון נבנה זה זמן רב. מטעמים בסחוניים יש לו חשיבות רבה. איני מבין מדוע מתעכב הדבר. האם באמת אי אפשר להשלימו השנה?

מהו כביש דיר-א-שיך?

מר בן-דרור: כביש דיר-א-שיך הוא מהר-טוב צפונה. כביש זה, טוען הצבא, חשוב מבחינה בסחונית ביותר כי הוא היחיד שיהא נסתר כליל מעיני האויב. הצבא מעדיף לבנות את הכביש הזה מאשר את כביש הזור-ראשל"צ שגם הוא חשוב מבחינה בסחונית.

אשר לגשר. אנו נתנו את הכסף. מע"ץ על אף מאמציה לא תספיק לסיימו השנה ולהוציא את הכסף. בנייתו של הגשר תסתיים בתחילת שנת הכספים הבאה.

היו"ר י. גוריי: אני מציע לאשר את ההצעה לאור המטרה החשובה הכלולה בה מבחינה בסחונית ולהודיע שבשעת הדיון נתעוררה שאלה לסיבות הטכניות בגללן נמנעת העבודה זמן כה רב.

אני רוצה להיות בטוח שהמדובר באמת
בסיבות טכניות ולא בענין אחר.

ד. סוזאייב:

זה באמת ענין טכני בלבד.

מר בן-דור:

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד החבורה מס' 22/58 מיום 27.7.56
=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד החינוך והתרבות מס' 10/75 מיום 30.8.56
=====

אני רגיש מאד להקטנה בהוראת החקלאות
ובהוראת המלאכה. תמיד הודגש שיש צורך

הי"ר י. גורי:

לחזק את ליסוד החקלאות והמלאכה.

מטרתו של משרד החינוך להגדיל ולהגביר את
החינוך הטרומ-מקצועי. גם התוספות המופיעות
פה מיועדות לחינוך הטרומ-מקצועי. המדובר בעובדים, במכוניות ובנסיעות.
נתנו את הציווד אבל ללא המכוניות והאגשים אי אפשר להפעילן.

מר בן-דור:

תגובתי הראשונה לאישור תוספת מכוניות היא
שלילית, ובעיקר כשהמדובר בהוראה. איני מציע

ח. לנדאו:

שלא לאשר לאחר ההסבר ששמענו, אולם הייתי רוצה שמשרד החינוך ימציא לנו
את כל מערכת המכוניות שברשותו ויבאר את תפקידן. הכיוון הכללי שלנו
צריך להיות: סיעוט בהוצאות מסוג זה, וזאת גם מבחינת הבראת האוירה
הצבורית. הענין דורש חקירה עניינית וכירור לגופו של ענין.

אני מבין שאישור הוועדה מותנה בכך שאין
סכוסים אלה מיועדים לשום מטרה אחרת.

הי"ר י. גורי:

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד ראש הממשלה מס' 04/85 מיום 30.9.56
=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד ראש הממשלה מס' 04/81 מיום 13.9.56
=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד האוצר מס' 05/69 מיום 22.8.56
=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד האוצר מס' 05/76 מיום 12.9.56
=====

מר בן-דור:

הגדלת תוספת השכר היא למעשה קיטוץ. לצרכי
הסוסד לביטוח לאומי נעשית על-ידינו עבודה
בסך של 75 אלף ל"י, שזה בדיוק עבודת כוח האדם שאנו משקיעים בה. על כן
אנו מוסיפים עובדים ארעיים רק בסך של 25 אלף ל"י, ואילו 50 אלף ל"י -
מתוך המנגנון הקיים. במקום לפטרם אנו מטילים עליהם עבודה זו.

ח. לגראו:

אני מבין שעטרתם בפני הצורך לפטר עובדים,
ואם לא פטרם אותם הרי למעשה הוספתם, ואין

לדבר פה על קיטוי.

שאלה שניה - אתם בכל זאת מוסיפים לקבל

עובדים ארעיים, האם מי אפשר להסיל עבודה זו על המנגנון הקיים?

מר בן-דרור:

שעה שהוכחתי לך כי 2/3 מהעבודה נעשית

על ידי המנגנון הקיים אתה בא ושואל: אם

יכולתם להסיל עליהם עבודה נוספת זו מדוע לא פטרם אותם קודם לכן,

סיסן שהיו מיותרים? יש הבדל בין הסלת עבודה נוספת על המנגנון

הקיים לבין צמצום המנגנון. לא היינו מצליחים לצמצם את המנגנון ב-50

אלף.

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד החקלאות מס' 11/68 מיום 22.8.56

=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד העבודה מס' 18/70 מיום 26.8.56

=====

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד הפיתוח מס' 25/84 מיום 26.9.56

=====

ז. סוזאייב:

אם הדבר בא לרגל דחיית הקמת מפעל

הסכריד אז למה רק סאה אלף ל"י?

מר בן-דרור:

בתקציב הפיתוח של משרד הפיתוח אנו עומדים

בפני שתי בעיות: האחת - הנחושת, והשניה -

ים המלח. לגבי הנחושת מיוכנע משרד הפיתוח להזירוז יהיה לברכה, כי

המדובר במפעל ראשי שעלול להכניס לנו הכנסה במטבע חוץ וגם במטבע

מקומי. הצירוף כולו כבר נמצא בארץ, ומשרד הפיתוח מבקש לזרז את עבודת

ההתקנה כדי להתחיל בייצור בתחילת החורף של 1957. אחרת - יידחה הדבר

לשנה נוספת.

לעומת זאת בדהה הקמת המפעל בסכריד. יש

ערעור על כדאיות הקמת מפעל זה. טרם נעשתה כל השקעה במקום. המדובר

בסך של 1,5 מיליון ל"י שרוצים לחלקו בין ים-המלח ובין הנחושת. יש

ענה דין ודברים באשר לצורת החלוקה. עתה דוחק רק סכום זה של סאה אלף

ל"י.

ס. חזני:

ממה מתכסה הגרעון בים-המלח?

מר בן-דרור:

מדחיית ביצוע מפעלי פיתוח אחרים.

ז. סוזאייב:

ההסבר ברור אולם לא רצוי כי בודות משרד

הפיתוח יימצא עכ"יו סכום של מיליון וארבע

סאות אלף ל"י שהשתחרר מסעיף תקציב מסויים. אין משרד הפיתוח יכול

לעשות בתקציב זה כבתוך שלו. הייתי רוצה לקבל פרטים על המתרחש במפעל

הנחושת.

הי"ר י. גורי:

עוד מעט יבוא מנחם בדר המנהל הכללי של

משרד הפיתוח ובשאל אותו על כך.

מר בן-דרור:

אולם אין זה עומד בניגוד לסאה אלף הל"י

המוצעים עתה, כי אין בזה כדי לחייב את

הגברת הפעולה בחורף. נוכל לומר למשרד הפיתוח: קבלתם את הצירוף אבל

תתחילו לפעול רק בשנה הבאה. על ידי שתן סאה אלף ל"י אלה אין אנו

מתחייבים לעתיד לבוא.

הצעת השינויים - נתמבלה.

שינויים בתקציב משרד התחבורה מס' 22/82 מיום 17.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד התחבורה מס' 40/79 מיום 13.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב פנסיות ופצויים מס' 33/80 מיום 13.9.56
=====

הינ"ר י. גורי: פנסיות ופיצויים הוא מושג מיוחד ומענק הוא מושג מיוחד.

מר בן-דרור: לפי חוק הגימלאות של עובדי המדינה יש חוק המענק לשאירים. זה חלק מהחוק שנתקבל.

הינ"ר י. גורי: אנו אשדנו את חוק הגימלאות בגמר הכנסת השניה. בעצם בתקציב 1956/57 צריך היה לכתוב פנסיה בטסגרת חוק הגימלאות. כל מה שחורג מזה - צריך להופיע כסעיף מיוחד.

מר בן-דרור: נתקן ונכניס זאת כסעיף מיוחד.

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב מחלקת השקום במשרד הנטחון מס' 23/86 מיום 30.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הפיתוח מס' 25/83 מיום 13.9.56
=====

הצעת השינויים - נתקבלה.

שינויים בתקציב משרד הפיתוח מס' 425/77 מיום 12.9.56
=====

הינ"ר י. גורי: בשעת הדיונים בתקציב דובר על חשיבות מפעל הקלייה. מפתיע שפתאום מתברר שמה שהיה חשוב חדל להיות חשוב. אני מציע לדחות עד שנקבל הסברים בענין זה.

ס. חזני: בקשר למשרד הפיתוח. האם יש עוד עבודות שאינן מבוצעות אך לא הוכחו למליאת הוועדה מפני שלא ברור לאן להעביר את התקציב?

מר בן-דרור: אין.

הינ"ר י. גורי: בזה סיימנו הסעיף הזה. הסעיף הבא העומד על סדר היום הוא: הוצאות שרים ודירות.

שרד.

2. הוצאות שרים ודירות י"ד
=====

היו"ר י. גורני:

החומר בידיכם.

ח. לנדאו:

טופיע פה סעיף "שונות" בסכומים לא קטנים.
למה הכוונה ומה פירוש הדבר?

מר בן-דרור:

אברר את העניין.

ז. סוזאייב:

אני מבין כי הוצאות על כיבודים יכול שר
לכסות מסעיפים שונים. שר המסחר והתע"ה
יכול למשל לקבל גורחים ולכסות זאת מסעיף קבלת סומחים.

מר בן-דרור:

אין זה כך. הסעיף נלקח מחשבונות הלשכה
הראשית. הלשכה הראשית היא ישיבה בהוצאות

הכיבודים.

ס. חזני:

סמעי טענות מפי שרים על כי אין שיטה אחידה
בקביעת הוצאות האשל והכיבודים. במשרד אחד
נזקף חשבון העתונות על חשבון הוצאותיו של השר. במשרד שני - אחרת. שר
אחד אמר לי למשל כי משלחת של גורחי המסילה התאדחה בנייתו לפי בקשת
המסילה נזקפה על חשבוננו הוא.

מר בן-דרור:

זה הנוהג לגבי כל השרים.

ח. לנדאו:

לא ברור לי מה פירוש הוצאות החזקה. אין
כוונתי לחימום אלא להוצאות החזקה.

מר בן-דרור:

גם על כך איני יכול לענות ברגע זה. אברר
את העניין.

היו"ר י. גורני:

אנו עוברים לסעיף הבא העוסק על סדר-היום,
והוא: תעריפי החשמל.

3. הדיון בתעריפי החשמל
=====

היו"ר י. גורני:

כידוע נתקבלה אתמול החלטת ועדת השרים לענייני
כלכלה בעניין זה. ועדת הכספים פנתה בבקשה
להביא בפניה את הבאורים וההטורים בעניין זה על מנת שתחווה דעה לפני
שתקבל ההחלטה תוקף ותבוצע הלכה למעשה.

לנו סקר תמציתי.

היות ומר בדר איננו נבקש סמך עקביה לטסור

מר עקביה:

תעריפי החשמל הועלו לאחרונה בשנת 1952.
לאז שנת 1952 ועד היום לא חל כל שינוי
בתעריף עצמו. נכון שבשנת 1954 עם העלאת מחיר הדלק עלתה תוספת היוקר
לדלק, אולם זה כבר סחוף לתעריף הר"מי. תוספת יוקר הדלק הועלתה בהקבלה
...צרכן שילם מכיסו את התוספת הזאת. הסדובר בשש פרוטות לקילווט תוספת
יוקר הדלק.

עוד בשנת 1954 פנתה חברת החשמל בדרישה להעלות
את תעריפי החשמל. שר הפיתוח דאז, השר דב יוטף, מינה ועדה צבורית שמתפקידה
היה לבחון את העניין. ועדה צבורית זו עסקה בעקרונות בלבד ולא בכנסה לפרטי
התחשיב. עקרון ראשון היה שעל כל סוג צרכנות לשלם ולשאת במחיר שהדבר עולה
לחברה. כן נקבעו עקרונות מסויימים באשר לחלוקת הוצאות הביקוש. כמו כן
קבעה הועדה הצבורית כי על חברת החשמל לקבל פירות על ההון המושקע שלה.

בינואר 1956 הגישה חברת החשמל את
המסקנות האלה. היא גם הרגמה את ההנחיות הללו לליון התעריפים. שר
הפיתוח מינה ועדה בין-משרדית שמתפקידה היה לבדוק את החישובים.

לאור החישובים של חברת החשמל יש להעמיד
את הוצאותיה לשנת 1956/57 על 50,4 מיליון ל"י. מזה יש להוריד 3,4
מיליון ל"י שניתנו בתור טובטידיה מסלית בשנה הקודמת. על כן הוצאותיה
נטו מסתכמות ב-47 מיליון ל"י. לעומת זאת העריכה החברה את הכנסותיה
לשנת 1956/57 לפי התעריפים הנוכחיים ב-39,8 מיליון ל"י. לפי חשבונה
איפוא מסתכם הגרעון ב-7,2 מיליון ל"י.

האלמנטים העיקריים בהוצאות החברה הם על
דלק, שכר עבודה, הוצאות אדמיניסטרטיביות והוצאות הון. לפי החוזים
מסתכמת החלוקה כך: 37% על דלק, 38% על שכר עבודה והוצאות אדמיניסטרציה
ו-25% על הוצאות הון. הוצאות הון פירושן: פחת, רבית ורווח כולל מס
הכנסה.

הועדה הבין-משרדית הזאת בדקה את החישובים
ביסודיות ופרטמה דו"ח מפורט על דרגות השכר ועל מספר העובדים. אנו
מוכנים להגיש דו"ח זה לוועדת הכספים.

לאחר בדיקה יסודית קיצצנו הוצאותיה של
חברת החשמל בכמה וכמה סעיפים. הסעיף העיקרי: שכר עבודה ואדמיניסטרציה.
הודענו לחברת החשמל שאין התעריפים יכולים לכסות את כל הוצאותיה אלה,
וכי עליה לדאוג לצמצום ההוצאות בשכר בסך של מיליון ומאה אלף לירות.

ח. לנדאו: האם ערכתם מחקר בענין זה או שסתם נקבתם
בסכומים?

מר עמביה: הבדיקה הייתה כלכלית. הגענו לסכום בדרך
אחוזית. החלטנו כי על החברה לצמצם את
הוצאותיה בשנה זו ב-6%. הצמצום הנוסף היה אך ורק בחיבון של האלמנטים
של רווח. החברה רצתה שגאשר לה 5% דיורדנדה נטו על ההון המושקע, אולם
אנו אשרנו 4% בלבד, וגם זה לאחר ויכוחים רבים בתוך הועדה. כי סכום זה
לא יישאר כולו לתשלום. עובדה היא שהאוצר לווה כסף ברבית של 6,5%-6%
כדי לקנות המניות.

מסך זה של 47,4 מיליון ל"י הוצאות יש
להפחית 2,8 מיליון הנחה במחיר הדלק הניתנת לצרכנים מסויימים. יוצא
איפוא הוצאות בסך 44,6 מיליון ל"י.

לעומת זה היו ההכנסות המשוערות של חברת
החשמל 39,8 מיליון ל"י. לזה יש להוסיף 0,3 מיליון ל"י הכנסה נוספת
ממחירי החשמל לעובדי החברה. סה"כ 40,1 מיליון ל"י. העמדנו את
הגרעון על 4,5 מיליון ל"י, והתעוררה השאלה: איך לכסותו ואיך לחלקו?

עקרונות הועדה הצבורית שימשו קו טנחה
לדיונים בוועדת השרים לענייני כלכלה, ובעיקר באשר לחלוקת הוצאות
הביקוש. המדובר בענין טכני מסובך למדי כי ההוצאות לצרכן טורכנות
מכמה וכמה אלמנטים: הוצאות שוטפות, הוצאות גבייה אדמיניסטרטיבית
ונייהול חשבונות ולבסוף הוצאות ביקוש. הועדה הצבורית קבעה, וזה
החשוב במסקנותיה, כי קיימים בארץ בניגוד לארצות אחרות שני שיאים
ולא שיא אחד בלבד. המדובר בשיאי תצרוכת. בניגוד למקומות אחרים
בעולם בהם שיא הצריכה הוא בחורף יש בארץ שני שיאים: האחד - בחורף,
והשני - בקיץ עת צורכת ההשקאה חשמל. הועדה הצבורית קבעה כי על הצרכנות
הבייתית לשלם את חלקה בהוצאות הביקוש לפי השיא בחורף, וכי העודף יחולק
בין ההשקאה והתעשייה. סך זה של 4,5 מיליון ל"י חלקה הועדה כך:
צרכנות ביתית - 1.850.000 ל"י שהם 12% ממוצע בהשוואה להכנסה הנוכחית,
צרכנות מסחרית - 980.000 ל"י שהם 14% ממוצע וזה כולל מאור לבתי
מלאכה ותעשייה, צרכנות תעשייתית - 735.000 ל"י שהם 9% בממוצע,
אספקת מים - 230.000 ל"י שהם 9% בממוצע, השקיה - 650.000 ל"י
שהם 11% בממוצע ודמי יכירות בעד מונים בסך 75.000 ל"י שהם 12% בממוצע.
סה"כ 4.520.000 ל"י.

ברור שאם ייכנס התעריף החדש לתוקפו
לא תגדיל החברה השנה את הכנסותיה ב-4,5 מיליון ל"י כי מחצית השנה
כבר מאחורינו .

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה את כל
ההמלצות האלה. הועדה הבין-משרדית שהגישה את המלצותיה באמצעות שר
הפיתוח הציעה כמה וכמה שינויים בשיטת התעריפים. בין השאר היתה
כוונה לשנות את שיטת החישוב לגבי הצרכנות התעשייתית ולגבי ההשקיה
כך שהתשלום בעד קילווט מותקן יהיה יותר גדול. למי שיש מכשירים
וסכונות ישלם יותר אך לעומת זאת ירד התשלום בעד קילווט שעה. יסבלו
העונתיים ולא אלה הבזקקים למכונותיהם במסך כל ימות השנה. לצערנו
הצעה זו נדחתה על ידי ועדת השרים לענייני כלכלה.

מר ס. נדר:

מתפקידה של הועדה הבין-משרדית היה לתרגם
לשפת מעשה ולמספרים מעודכנים את המלצות
הועדה הצבורית שסיימה את עבודתה עוד בשנה הקודמת. ברור כי ביניים
בראית שנת 1955 הציעה הועדה להעלות מיד את כל התעריפים בעשרה אחוז.
למעשה, לפי דעתה, צריכה היתה להיות גדולה מזה, כי הסדור
היה ב-9 חדשים ולא ב-12 חודש. כנראה בגלל הבחירות טצאו דרך לתת
סובסידיה והצעה זו לא יצאה אל הפועל. בינתיים הוסיפו להתיקר המלטנטים
הקובעים את מחיר החשמל.

לחיישובים אלה הגענו לא רק בדרך המצויינת
ברור הועדה. לקחנו בחשבון את העליה במחיר הדלק, מה העליה בשכר העבודה
והנובע מכך, מה העליה בפחת המינימלי ביותר ומה העליה המינימלית ברביית
אותה צריכה לשלם חברת החשמל בהשוואה לשנה הקודמת. הגענו לסך של 5,8
מיליון ל"י. מטרנו צמצום בהוצאו האדמיניסטרציה בסך של מיליון ל"י
והעלאה סמלית במחיר החשמל הניתן לעובדי החברה. נקבנו בסכום של שלוש
מאות אלף ל"י בלבד כי לא ראינו כל אפשרות לבטל דבר שהפך למסורת. לא
ראינו כל אפשרות לבטל הנחה זו בכלל בעקבות העובדה שהנחה כה גדולה ניתנה
להם במסך כל אותן השנים. כמו כן, היות ומחיר החשמל לעובדי החברה בכל
זאת יעלה, ברור שתהא הצריכה יותר קטנה. סגרעון זה של 5,8 מיליון ל"י
בקטנו איפוא להוריד 1,3 מיליון ל"י (מיליון ל"י על חשבון הצמצום
בהוצאותיה של החברה ו-0,3 מחיר ההעלאה של החשמל לעובדי החברה), ויוצא
לנו איפוא הסכום של 4,5 מיליון ל"י גרעון.

אני נותן בדיקה שניה שעשינו אותה על רקע
מאזן השנה הקודמת. אנו נוטרים: ודאיות העלאות אלה בסך של 1,3 מיליון
בדלק, 2,8 מיליון תוספת סכר ואינדקס יוקר ותנאים סוציאליים,
מיליון ל"י להגדלת האפורטיזציה ו-700.000 ל"י רביית. אם נוריד מזה מותם
1.300.000 ל"י נגיע גם כן לסך של 4,5 מיליון ל"י.

מר י. ספיר:

לפי חשבון זה אין צורך להפחית מהדיוידנדה.

מר ס. נדר:

אסרתי שגם אם נעשה את החשבון בצורה כזאת
אין הגרעון עולה על 4,5 מיליון ל"י. הטבת
מצבה של חברת החשמל קיור ביעול נוסף. וידוע כי כל דגש על יותר תעשייה
יותר חקלאות משנה את הפרופורציה בין הצרכנות הצורכת ובין הצרכנות
היוצרת.

מה היתה החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה?
שר הפיתוח הציע לממשלה לוותר על מס הכנסה ורביית בחלק מסויים בתור
סובסידיה על הנת שהמחירים יועלו לא יותר מאשר ב-5%. דעה זו לא נתקבלה
על ידי ועדת השרים לענייני כלכלה. בין הנימוקים שנשמעו היה הנימוק
שחברה צריכה להיות רווחים אינה יכולה ללכת בדרך של סובסידיות. נכון
שאין בזה מסום תקדים. בארצות הברית למשל ניתנת סובסידיה לחברת
החשמל באזורים נחשלים.

לעומת זאת נתקבלה הצעתו של שר המסחר והתעשייה
שכהן אתמול כיושב ראש ועדת השרים לענייני כלכלה, שכל התוספת לחקלאות,
להשקיה ולתעשייה שהיא בסך של 1,4 מיליון ל"י, ולמחצית השנה שנותרה רק
החצי מזה, לא תופעל במשך שלשה חודשים הבאים, ולקראת האחד באפריל שנה
הבאה יברקו את העניין מחדש. המסיילה נתנה מרווחי הדלק היותר זול טך של
3,5 מיליון ל"י לחברת החשמל, היינו מתן דלק במחיר הקנייה שהוא מגיע
לסך של 2,8 מיליון ל"י. בשאר איפוא 700 אלף ל"י מתוך רווחי הדלק

בטלנו איפוא את הסובסידיה של 2,8 מיליון ל"י. אנו רוצים שיראו בחברת החשמל תעשיין הטצליח להשיג חוטר גלם זול. הדלק הרוסי נקנה על ידי חברת-בת של חברת החשמל ולזה יש מקור מסויים. אולם היות והמדובר ב-6 חדשים בלבד, אמרנו שחברת החשמל תקבל סובסידיה של 750 אלף ל"י ממקורות מחיר הדלק המוזל ועל ידי כך ישוחררו שני סעיפים אלה מעומס נוסף של העלאה. בסיום הישיבה הכללנו בתוך זה גם את אטמקת הטיים לירושלים. ובמקום שני סעיפים המשוחררים מעומס נוסף של העלאה צורף גם סעיף זה.

י. ספיר: מדובר איפוא על גרעון של 7 מיליון ל"י.

מר מ. בדר: איני טבין מדוע אתם קוראים לכך גרעון כי גרעון פירושו הפסד, ואם אני עושה קלקולציה טראש אין בזה טשום גרעון. אם הוצאות הייצור עלו גם מחיר המוצר מתייקר.

י. ספיר: מה מצב המאזן של חברת החשמל ליום 31.3.56?

מר מ. בדר: ראיתי את המאזן אולם הוא עדיין בדיון. אין עליו גושפנקא של רואה חשבונות. בעוד חודש ימים ימושר המאזן על ידי רואה חשבונות ועל ידי מועצת המנהלים של חברת החשמל. סופיע במאזן פחת בסך של 4.122.000 ל"י.

ח. לנדאו: מה הגרעון שמראה המאזן הארעי?

מר מ. בדר: המאזן אינו מצביע על גרעון. הוא מראה קרנות בסך של 165 אלף ל"י, 240 אלף ל"י לקרן פחת של ההון בקשר עם חוק הקונצסיות, 4,5 כולל מס הכנסה על חשבון פניות בכורה.

י. ספיר: קשה להביע דעה על דבר שאינו קיים. בעיית העלאת מחירי החשמל אינה חוזרת ובשנית כל שלשה חדשים. אם נחליט על העלאת מחירים עכשיו לא יתכן שבעוד שלושה חדשים יבקשו מותנו להעלות את מחירי החשמל מחדש. המדובר עתה בהעלאת של 11%. המאזן אינו מובח לפנינו. אין אנו יודעים אם יש בו גרעון, אם יש דיזיבנדה, אם משתלמת אמורטיזציה. אילו היו כל הדברים האלה ידועים לנו יתכן והיינו מחליטים היום על העלאת אל של 11% אלא של 14%.

הייתי רוצה לדעת אם עצם רכישת הסביות האורגינליות על ידי הממשלה אינו משתקף בהוצאות ואינו סגדיל היום את הסכום לצד החובה? היו שנים בהן פנתה החברה לממשלה להעלות את תעריפי החשמל. ועדת הכספים סרבה להיענות לדרישות אלה, אולם אז הייתה החברה פרטית ולא ממשלתית. כיום שונה הדבר ובעיית הייבוב המחיר לצרכנים נעשתה יותר חסורה.

היור"י גורי: האם לקחתם בחשבון את העובדה שחלק מן הצרכנים שהיו פטורים קודם מיהב-טגן ייכנסו למעגל יהב-טגן?

ז. סונזאייב: האם ההעלאה לצרכנות הביתית היא בשעור של 12% או שהיא יחסית?

מר עקביה: התעריף היסודי מורכב מתשלום קבוע לחד ותשלום קבוע לקילווט. אם קודם היה התשלום לחד קבוע ועמד על 210 פרוטות הרי עתה קבעה הוועדה תשלום מודדג: חדר אחד - 250 פרוטה, 2 חדרים - 600 פרוטה, 3 חדרים - 1.050 פרוטה, 4 חדרים - כל חדר 400 פרוטה. לעומת זה עלה התשלום לקילווט שעה מ-43 פרוטה ל-45 פרוטה לדירה בעד חדר אחד. 2-3 חדרים - 50 קילווט במחיר המינימלי.

מר מ. בדר: בעל דירה של חדר אחד אינו מזדקק ליותר מ-50 קילווט, ועליו לשלם 1.800 ל"י לשנה. בעל דירה של שני חדרים - 6 ל"י לשנה אם הוא זקוק למאה קילווט, ו-9 ל"י לשנה אם הוא זקוק לשלוש מאות קילווט. בעל דירה של שלושה חדרים - 150 ל"י לשנה אם הוא זקוק למאה קילווט, ו-200 ל"י לשנה אם הוא זקוק לשלוש מאות קילווט.

ז. טוואייב:

בכסה תמבטא העליה באינדקס?

סר. ס. בדר:

פחות מרבע נקודה.
אני מוכן להסציא לחבר הנסת ספיר את
החיובה לאחר שבדוק את הדברים.

הינ"ר י. גורי:

איני יודע מה לוטר. נדמה לי שאנו נמצב
של לית ברירה. החברה אינה יכולה לעבוד
בגרעון. מצב החיסול אינו שונה מדברים רבים אחרים. הויכוח יכול להיות
אך ורק על החישובים כי עצם העובדה הקלקולציה אינה ריאלית ברוח.

סר. ס. בדר:

הסניות עליהן צריך לילם דיודנדה הן
הסניות אותן קנתה הסמילה מהאנגלים.
למסשלה אין רווח מהן כי היא קיבלה הלואה ברבית של 6,5 אחוז. גם
אם תחליטו לזוטר על ה"רוח" הזה עליכם לדעת על המסשלה יהיה למצוא
סובסידיה כדי לכסות על כך כי אין הסדובר ברווח של מס.

י. ספיר:

המסשלה קנתה הסניות וטשלמת רבית של 6%
על סכום ההלוואה וקיבלה שעה שתיין לה
סיכוי לקבל דיודנדה העולה על 3%, היינו היא הכניסה את עצמה בהפסד
של 3%. יוצא שהמסשלה הכניסה את עצמה בהפסד ללא צורך.

אומר ב"כ המסשלה שהוחלט לצמצם את הוצאות
הארמיניסטרציה בסך של מיליון ל"י. אין לי כל בטחון שאי אפשר להגיע
לצמצום יותר גדול. אולי אפשר לקטץ לא מיליון אחד אלא שני מיליונים.
איני חושב שעלינו לקבל את הדברים כעובדה קיימת. אין אנו יכולים
ואין אנו רשאים לסמוך ידינו על כך שחברת החיסול תוציא 18 מיליון ל"י.
יתכן ויש באפשרותה של חברת החיסול להתפק ב-15 מיליון ל"י בלבד.
איני מסכים להעלאת ללא בדיקה יטודית של טרחב ההוצאות של חברת החיסול.

ס. חזני:

אני מצטרף לדעתו של חבר הכנסת ספיר.
יש נטייה במסשלה ובצבור גם יחד בגד
ה"קוטס-פלום" מתוך הכרה שהוא בעכרי המשק. על ידי אישור כזה ניתן
גושפנקא נוספת להמשכת השיטה של ה"קוטס-פלום". אין זה סוד שהמצב
הארגוני בחברת החיסול הוא בכל רע, לא בשטח ההנהלתי ולא בשטח הייעול.
יתכן ואפשר לתקן, יתכן ואפשר לייצל, ואין לקבל את הדבר כעובדה סוגרת.

דבר שני. תנאי העבודה בחברת החיסול אין
דומים להם בכל מקום עבודה אחר בארץ. גם אני רוצה במתן מכסיסום של
תנאים טובים לעובדים, אבל לא כשזה על חשבון העלאת תעריפים. כל זמן
שהסדובר היה בחברה פרטית לא היה זה טענינו, אולם עתה אם אנו מתבקשים
לאשר העלאת תעריפים אין אנו רשאים לאשר גם אותם תנאים טובים לא רק
מפני שזה גורר אחריו העלאת מחירים אלא מפני שזה מושך מקומות עבודה
אחרים.

יתכן וועדת השרים לעניני כלכלה אינה
צריכה לשאול את פינו, אבל אם אין זה כך - אין אנו יכולים להסכים
להעלאת מחירים על בסיס המצב הקיים.

ח. לנדאו:

המצב שנוצר אינו אלא תוצאה בלתי נמנעת
מן היינוני שנועה בזמנו. מתנגדי השינוי
הזהירו כבר אז כי מצבו של טפעל מולאם מסשלתי יהא דומה למצבם של
מפעלים מולאמים אחרים.

הינ"ר י. גורי:

ההלאמה לא יינתה את עובדת התייקרות מחירי
הדלק ולא את חבשות העובדים. על כן אין
מסקנתך נכונה. המסורת של מתן תנאי עבודה טובים לעובדים נוצרה על ידי
חברה פרטית ולא על ידי המסשלה.

ס. חזני:

דבר נוסף. חברת החיסול מעודדת חילול שבת
על ידי עבודת שבת ללא צורך וזמן 300%
בנייל עבודה בשבת.

מר ס. גור:

מבחינה זו משרד הפיתוח עומד בחזית אחת
אתך ומבקש להפסיק עבודה שנעשית ללא

צורך בטבת.

ח. לנדאן:

בדרך כלל הוכיחה המסמלה ביעול תהליכים
מסקיים וביעול תהליכים אדמיניסטרטיביים
אזלת יד טוחלטת. לא היה להל ידיה לבצע את המלצותיה. לאחר המלצות
ועדת לבון נוספו עובדים חדשים רבים. חברת החיטל יכולה ללא להעלות
את התעריפים בתנאי אחד ויחיד, והוא: ייעול. אני סבור שבטח זה
אין למסמלה כל סיכוי, ואם היא רוצה להחזיק את התעריפים הקיימים הרי
רק על ידי הגדלת הסובסידיה. גם 3,4 מיליון ל"י אינם אלא סובסידיה
שהמסמלה טוציאה מכיסה.

זה למעשה רק התחלה של תהליך שבמסמלה הוא
נוהג ודרך. אין סחפשים דרך ליעל אלא מעלים את העומס על שכס הצרכנים
ומשלים המסים.

המציאות באה לאיר את מה יאסרנו אז, כאשר
יסה המסמלה את ידה על חברת החיטל.

היו"ר י. גורי:

היות ואין אנו נדרשים לאשר מן לא להשר
כי אין זה בטוחותנו ישנה לפנינו הברירה:
(א) לבקש את המסמלה לעכב את הביצוע; (ב) להעביר למסמלה את פרוטוקול
הדיון ולהפנות את תשומת לבך לכך שדעת ועדת הכספים אינה נוחה מהענין.

מר ס. גור:

אני מוכן להבין מדוע תולים את הקולר
בהלאמה, אבל גם אם יש לנו הסקפות עולם
מנוגדות בענין זה של הלאמה אין להתעלם מן העובדות. החשמל בארץ הוא
מן האלמנטים החשובים ביותר לפיתוחה של הארץ. איני חושב שמן הרצוי
היה להשאיר את החברה בידי חברה אנגלית זרה ובעיקר כאשר הסדובר
בהזמנת דברים שחשובים הכלכלי אינו יכול לענין חברה זרה. איני חושב
שגינו בקניית הטניות. לא נעשה כאן על משגה. זה דבר אחד.

דבר שני. יכולים אתם להגיד מצדך להקטין
את הפחת, את הדיזיידנדה ואת הרביית, אולם על מחיר הדלק אין לנו שליטה.
הצמצום היחיד יכול להיות איפוא רק ביעול העבודה. ברור שגם אנו
איננו שבעי רצון מהסידורים בחברת החיטל. אני חמים דעים עם חבר הכנסת
חזני בענין זה.

משנת 1939 עלו ההוצאות בארץ פי עשרים
ואילו העלות התעריפים היתה רק פי 4. איני מצדיק את תנאי העבודה הטובים
בחברת החיטל וכפי שאמרתי כבר הרי גם דרשנו להעלות את מחיר החשמל לעובדי
החברה ולצמצם אאבמיליון ל"י את הוצאות המנגנון והאדמיניסטרציה.

הדבר הובא לפניכם לפי בקשתכם, משרד הפיתוח
גם לא התנגד לכך וקיבל ברצון את העובדה שועדת הכספים תמליץ בפני
המסמלה על בדיקת-יתר ועל עריכת מחקר ביטח היעול. אולם ברור דבר אחד,
והוא: לא ייתכן כל עיכוב.

י. ספיר:

אני מציע שהועדה תפנה אל המסמלה בבקשה
לעכב את ביצוע ההמלצות על טנת שתינתן
לוועדה הזדמנות לשמוע מהחברה עצמה או מהמשרד המטונה עליה על מצבה
המסקי של החברה ועל התכניות האפשריות להסדר העניינים ללא העלאת.

ח. לנדאן:

אני מציע להמליץ בפני המסמלה על הבאת
הענין לדיון בכנסת ולהחלטה בה.

היו"ר י. גורי:

הצעתי אני מתחלקת לשלשה:

(א) הועדה רימה לפנייה את המאוריים שניתנו
ספי מנהל משרד הפיתוח ומגנו על הסבות שהביעו את ועדת השרים לעניני
כלכלה לאשר החל סמוקטובר שנה זו את העלות התעריפים;

(ב) הועדה מחליטה להעביר פרוטוקול הדיון
לשר הפיתוח ולשר המוצר, ומפנה את תשומת לבם לכך שדעת חברי הועדה
אינה נוחה מהעלאת התעריפים כל עוד לא יתקיים דיון יסודי ומקיף יותר
על מצבה המסקי של חברת החיטל;

ג) הועדה מחליטה לדון על עניני חברת החיסול ובעיותיה המיסקיות באחת משיבותיה הקרובות.

פ. חזני:
תיקון להצעתך: אני מציע להתחיל בכך שדעת הועדה אינה נוחה מהעלאה.

היו"ר י. גורי:
אני יכול לעשות זאת כי יש בכך מסוים הטעיה. בעיה כה רצינית אינה יכולה להיות נידונה בקונורום כה קטן של 5 חברי הוועדה.

פ. חזני:
אני מנסח את הצעתי:
תיערך חקירה סדוקדקת במטרה של חברת החיסול מנחינת היעילות, מטטר העבודה ותנאי העבודה. הסקנות יוגאו בפני ועדת הכספים שעה שתחזור לדון בענין.

היו"ר י. גורי:
אחלק את ההצבעה לשניים: קודם כל אצביע סי בעד עיכוב וסי נגד, ורק אחר-כך אצביע את שאר ההצעות.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לבקש מן המסלה לעכב את ביצוע ההמלצות	-	3
נגד	-	2

ההצעה לבקש מן המסלה לעכב את ביצוע ההמלצות - נתקבלה.

ח. לנדאו:
הצעתי היא, שהמסלה תביא הודעה לכנסת על מצבה של חברת החיסול, על ההתפתחות שהיתה מאז ההלאטה ועד היום ואת הצעותיה להעלאת התעריפים, ותעמיד את הבעיה כולה לדיון בכנסת.

היו"ר י. גורי:
אם אני חובע בירור בוועדת הכספים אני יכול לחבוע יחד עם זאת דיון במליאת הכנסת.

ח. לנדאו:
אני מציע לקיים דיון רק במליאת הכנסת.

י. ספיר:
אם תימטר הודעה אל המסלה בכנסת יתקיים בירור וויכוח, ואז יתכן תועלה הצעה להעביר את הדבר לדיון בוועדת הכספים או בוועדה מתאימה אחרת.

מר ס. גורי:
אני מבקש לא לשכוח, שכל הענין הובא לוועדת הכספים מתוך ניסוס ולא מתוך חובה.

היו"ר י. גורי:
לידיעתך: לפני שנתיים נאמר לנו על ידי שר האוצר ושר הפיתוח שכל העלאת בתעריפי החיסול תובא לפני ועדת הכספים או בוועדה מתאימה אחרת. להיסלך בדעתה של ועדת הכספים.

י. ספיר:
הצעתי אני היא: להעמיד את ענין בעיות חברת החיסול ומצבה התעשייתית לדיון בוועדה.

ח. לנדאו:
אם ידונו במליאת הכנסת טטילא ידונו אחר-כך כשאלה זו בוועדת הכספים או בוועדת הכלכלה.

י. ספיר:
אני מצטרף להצעתך האומרת לדון על כך במליאת הכנסת ומציע שללא התחייבות עם ענין זה בעמיד את ענין חברת החיסול ומצבה המסקי לדיון בוועדה.

היו"ר י. גורני:

אנו עוזרים להצבעה.

הצבעה

להצעתו של חבר הכנסת לנדאו - 3
נגד - 2

ההצעה לדון בבעית העריפי החיסל ומצבה הסדקי של חברת החיסל בטליאת הכבסת - נ.ת.ק.ב.ל.ה.

י. ספיר:

בזמנו היה עניין שכתוצאה מדיון בוועדה זו נתפרסמו דברים שלא כהווייתם וגרמו עגמת נפש רבה מאד. אדוני היו"ר הודיע שתימסר בעתונות הודעה מטעם הוועדה על כי נתפרסמו הדברים שלא כהווייתם. הדבר היה לפני חודש וחצי ולצערי לא נתפרסמה עדיין כל הכחשה. אני מבקש לפרסם את הדבר בכל העתונים.

מר ש. בזס:

לפני שלשה שבועות העברתי סכתב למערכת "ידיעות אחרונות" בקשר עם הוצאתו של השר סרלין וביקשתי מהם לתקן את הסעות. הובטח שהדבר יפורסם מיד. הדבר לא פורסם על אף שחזרתי ופניתי אליהם מחדש בענין זה.

י. ספיר:

לא איכפת לי מי האשם, אולם לא יתכן שלא יבוא תיקון לאחר שהתפרסם הדבר.

היו"ר י. גורני:

אם מערכת "ידיעות אחרונות" מסרבת לפרסם יש מקום לפרסם את הדבר בכל העתונים.

י. ספיר:

אני מציע שמזכיר הוועדה יתקשר מיד עם מערכת "ידיעות אחרונות" בענין זה, ואם למחרתו לא תבוא ההכחשה - תתפרסם ההודעה בשאר העתונים בתוספת מערכת "ידיעות אחרונות" טרבה לפרסם את הדבר.

היו"ר י. גורני:

אני מסכים.
אני נועל את הישיבה.

הישיבה נועלה בשעה 2.30